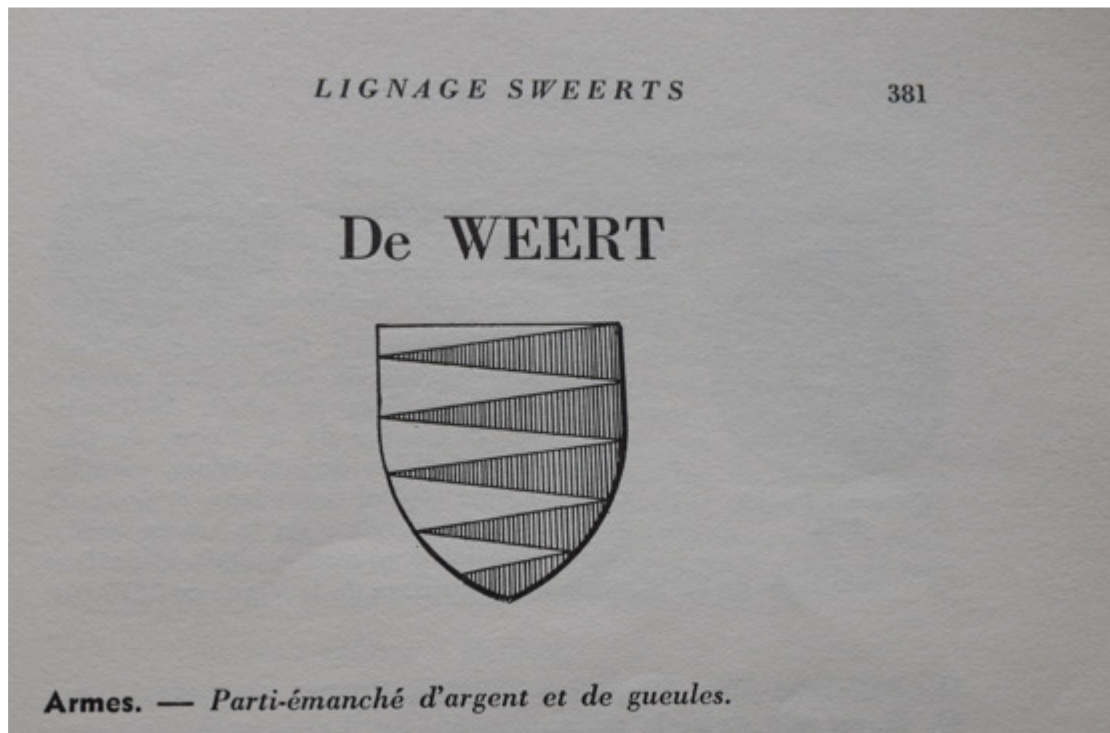
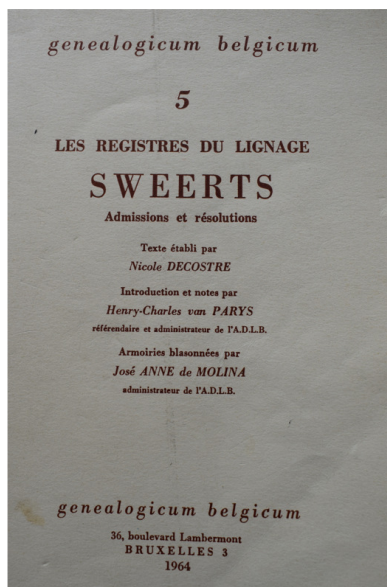
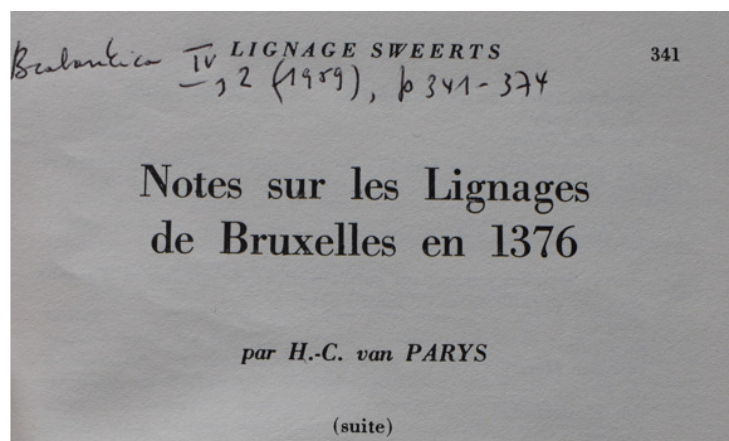

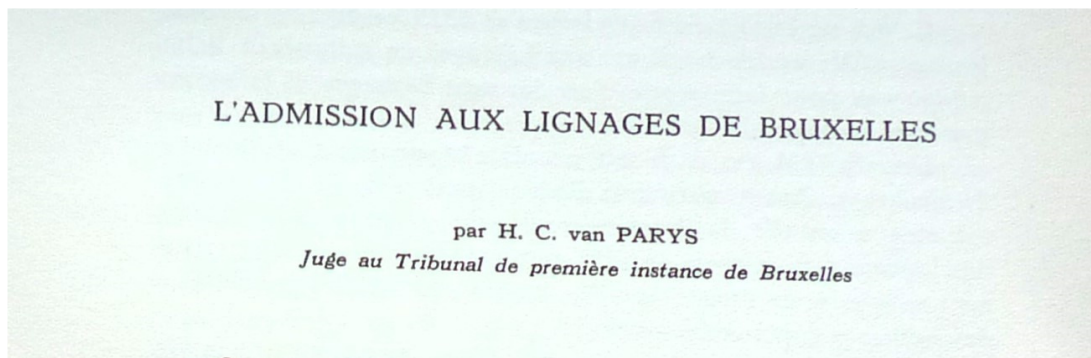
Het Brusselse Geslacht Sweerts, één van de Zeven, en ...Hoegaarden.

H.C. Van Parys (direction), *Généalogie des familles inscrites au Lignage Sweerts en 1376 d'après le Liber familiarum et les autres manuscrits de Jean-Baptiste Houwaert*, Brabantica, V, deuxième partie, Ed. Genealogicum Belgicum, 1960, p. 375-540.

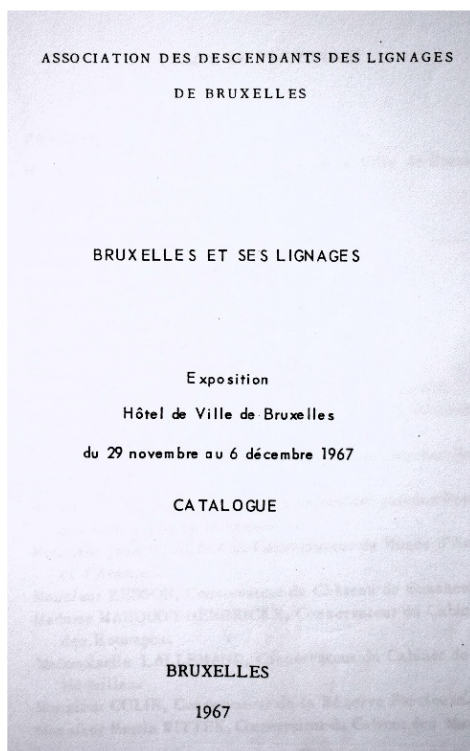
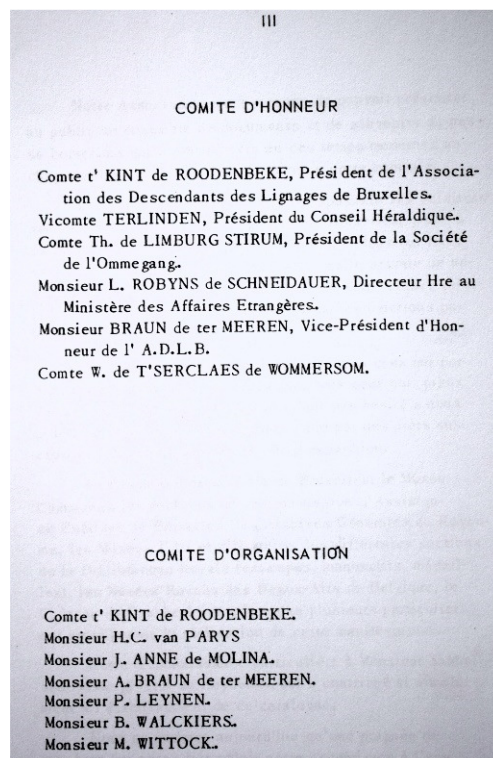
‘op zilveren grond vijf rode inkepingen, beginnend met een spits van links, als zwaardpunten’.

Toelatingsvoorwaarden tot de Zeven Geslachten van Brussel

Cahiers Bruxellois, III (1958), fasc. II, p. 107-137 ; fasc. IV, p. 253-281 ;
Cahiers Bruxellois, IV (1959), fasc. I&II, p. 9-30.

Tentoonstellingscatalogus (Brussel, 1967)¹

In Brussel kan gestart worden in de 13de eeuw met een Sweertstak, één van zeven machtige patriciërsfamilies . De oorsprong van deze families is nog lang niet duidelijk. Zeker is dat ze

¹ Erecomité: o.a. Graaf W. van T'Serclaes van Wommersom.

een wapen droegen, rijk waren geworden in de lakenindustrie en de zeven schepenambten van de stad onder elkaar verdeelden. Ze bewaakten ook elk één van de zeven stadspoorten en beschikten daartoe zelfs elk over een gevangenis. De families maakten geslachtslijsten op. Om lid te kunnen worden van één van de 'Lignagies' of geslachten moest de kandidaat wettig geboren afstammeling zijn, van het mannelijk geslacht, de volwassen leeftijd bereikt hebben en aan een bepaalde sociale status voldoen. Maar een gesloten kaste was het niet. Wie aan de voorwaarden voldeed en de nodige bewijzen op tafel legde werd opgenomen.

1306

In het begin van de 14e eeuw, in 1306 meer bepaald, belooft Jan II, hertog van Brabant, de geslachten dat ze zullen worden «hersteld» in hun monopolie op het bestuur van de stad, een monopolie dat ze, zo preciseert hij, «onder zijn vader, zijn grootvader en zijn voorouders» genoten. Ze hadden die van 1303 tot 1306 moeten delen met het volk dat zijn rechten met geweld had opgeëist.

Die oorkonde, daterend uit 1306, met het zegel van de Hertog van Brabant Jan II (1275-1312), herneemt de voorrechten van de zeven geslachten en **vermeldt voor het eerst hun namen**: Sweerts, Serroelofs, Sleus, Roodenbeke, Serhuyghs, Coudenberg en Steenweeghs. Deze patriciërsfamilies kregen elk de **bewaking toegewezen van één der stadspoorten** en oefenden gedurende eeuwen belangrijke burgerlijke en politieke functies uit. Zo zou het **schepenambt in de stad** tot bijna aan het eind van het Ancien Régime tot hun exclusieve bevoegdheid blijven behoren.

1421

Sinds de bloedige burgeroorlog van 1421 tussen enerzijds de Zeven Geslachten en anderzijds de gegoeden uit de burgerklasse van ambachtslui, verenigd in gilden, konden die laatsten zich verenigen in negen *naties* van 49 corporaties. Het is verkeerd de opstand van 1421 tot een *democratische omwenteling* uit te roepen, aangezien het hier een machtsstrijd betrof tussen aan de ene kant de zeven geslachten van landeigenaars en aan de andere de rijke leden van de gilden die de nieuwe stedelijke economische macht vertegenwoordigden.

Toch bleef het aantal mandaten voor leden van de Zeven Geslachten altijd groter dan dat wat aan leden van de *Naties* was voorbehouden, waardoor de geslachten hun voorstellen bij stemming altijd met een meerderheid konden doordrukken.

1795

De Zeven Geslachten van Brussel verdwenen in de Franse Tijd. Anders dan de adel die dat lot met hen had gedeeld, zijn ze na 1815 niet opnieuw erkend.

Deze eerste Sweertstak schijnt in de 15de eeuw uit te doven met enen Catherine Sweerts, bastaarddochter van Gillis. Een tweede tak 'de Weert', want zo wordt de naam te Brussel gespeld, is dan in volle opgang. Het gaat om de natuurlijke kinderen van een zekere Jan de Weert, afkomstig van den buiten. Ook J.B. Houwaert geeft al een aantal mogelijke kandidaten aan. Het feit echter dat Jan, zoon van Gerelinus en kleinzoon van Jan de Weert, erft van de laatste wettelijke afstammelingen van de eerste tak, kan aantonen dat zij hem beschouwden als een verwant en als de natuurlijke erfgenaam van de naam Sweerts. Vanaf 1506 wordt een telg van deze tweede tak schepen van de stad en zegelt hij met het gekende Sweertswapen 'op zilveren grond vijf rode inkepingen, beginnend met een spits van links, als zwaardpunten'. Dat ook de adelaar en drie en zelfs vijf sterren ooit zegels en wapens van Sweerts hebben gesierd is uit deze Brusselse genealogieën bekend. De Weert werd in het latijn omgezet tot Hospes, wat in het middeleeuwse latijn misschien wel het best te omschrijven valt met 'iemand die voor een landheer of vorst woeste gronden in cultuur bracht'. De tweede tak zal eindigen met Christophorus Sweerts (1596-1659). Hij zal erfenis met naam en wapen nalaten aan zijn neven Charles, Nicolaas en Willem van Zinnick.

De genealogie Hospes/Wert/de Weert/Sweerts Brussel volgt op pagina 9

Maar eerst nog dit:

1. Er is altijd een speciale band geweest met de Brusselse Sint-Nicolaaskerk.

Vanaf de 13de eeuw was er een '**Broederschap van het geslacht Sweerts**' gevestigd (**nog een te bestuderen onderwerp**).

Boterstraat, achter het Beursgebouw²

---

² Wikipedia

2. De schilder Michael Sweerts (1618-1664)

is in die kerk gedoopt en leefde in Rome als Michile Suarssi. Mettertijd terug te Brussel overleed hij dan toch uiteindelijk in het buitenland op Goa, het toenmalig missiecentrum van de Portugese jezuïeten. Het was te Amsterdam dat hij in 2002 een grootse tentoonstelling kreeg.

Maar lang daarvoor waren er al Sweersten uitgeweken naar o.a. Antwerpen en elders.

Het KMSKA in Antwerpen bezit trouwens een 'Sweerts'.

Een van de mooiste voorbeelden uit Sweerts' oeuvre is dit *Portret van een man*, dat de meester schilderde na zijn terugkeer uit Rome en net na de oprichting van zijn Brusselse tekenacademie, waarmee Sweerts een belangrijke bijdrage leverde aan het academische onderricht van jonge kunstenaars in Brussel. Het portret laat Sweerts' karakteristieke stijl zien, aansluitend bij de Vlaamse traditie maar met een gedurfdere compositie. Het portret ademt theatraaliteit: het gedrapeerde rode gordijn op de achtergrond, de dichte pose van de man bij de toeschouwer en het invallende licht op zijn gezicht zorgen voor een indringend picturaal effect. Bovendien is de geportretteerde bijzonder dynamisch weergegeven. Hij heeft zijn hoofd gedraaid, alsof hij beweegt.

3. Wapenschilden konden al eens veranderen naargelang de smaak van de eigenaar.

- 1   1252   Godevaert, zoon van wijlen Amelric de wert, schepen van Ukkel**
- 2   1254   Gerard de Wert, schepen van Brussel**
- 3   1269   Jan de Wert, schepen van Brussel**
- 4   1265   Henric Wert, schepen van Brussel**

Allemaal Sweerts, dertiende eeuw

4. En het was even natuurlijk dat ook de familienamen al eens konden veranderen.

Een typisch voorbeeld van naamsverandering is de historie van **François Sweerts, alias Van der Reest (Brussel 1613-1700)**. Hij wordt gedoopt als François Van der Reest en heeft als doopmeter Magdalena Sweerts en als overgrootvader Augustijn Sweerts. François wordt in 1651 baron en twee jaar later is hij gouverneur van Zoutleeuw. Dan vertrekt hij naar Oostenrijk, de volgende stap in een militaire carrière, en noemt zich François Sweerts, baron d' Empire de Reist. Een zoon Franz-Karl (1654-1692)³ ambieert eveneens een militaire loopbaan en huwt met Maria-Sabina Sporck. Een zoon uit dit huwelijk, Franz-Karl-Rudolf de Sweert de Reist (1688-1758), trouwt met gravin Anna-Katharina de Sporck (1689-1754) en de

³ Wikisource BLKÖ: Sweerts-Sporck, de graven, genealogie
Biografisch woordenboek van het Oostenrijkse rijk, 1880, dl. 41

jongste zoon van dit koppel noemt zich Johann-Franz-Christian, Graf von Sweerts-Reist und von Sporck. Afstammelingen wonen o.a. te Langen (Duitsland).

Op deze laatste gaan we dieper in:

Jan František Kristián Graaf Swéerts-Sporck (Duits: Johann Franz Christian Graf von Swéerts-Reist und von Sporck, 27 oktober 1729 – 8 januari 1802) was een Tsjechische edelman gesproken uit de oorspronkelijk familie van Swéerts-Sporck, die eigenaar was landgoederen in Bohemen.

Het Swéerts-Špork-paleis ligt in de Hybernská-straat in Praag en onlangs gerestaureerde Konojedy-kasteel nabij Ústěk

**GRAFEN von SWEERTS .
SPORK.**

95

Zijn bezit was het uitgestrekte landgoed van Lnář in Zuid-Bohemen, dat zijn vader in 1745 kocht toen hij nog minderjarig was. Vanuit het kasteel van Lnář begon hij aan een 'grand tour' door Europa, verbleef hij bijna een half jaar in Rome (1750-1751), reisde hij ook naar andere plaatsen in Italië, Nederland en Duitsland, en beëindigde hij zijn studiereis in Januari 1752 door terug te keren naar Konojed in Noord-Bohemen. In de keizerlijke dienst bereikte hij later de rang van commandant. Hij stond ook bekend als een verlichte aristocraat, hij had vriendschappelijke betrekkingen met Tsjechische kunstenaars en wetenschappers (František Martin Pelcl). Hij steunde bijvoorbeeld de muziekcomponist František Xaver Dušek en samen met hem was hij ook lid van de vrijmetselaarsbeweging. logeer U drie kroonsterren. Hij bouwde een bibliotheek in het kasteel in Lysá, die op het moment van zijn dood 30.000 boeken telde.

In 1757 erfde hij van zijn vader uitgebreide bezittingen in Noord- en Midden-Bohemen (Lysá nad Labem, Konojedy, Nový Berštein, Kokořín, Vidim). Hij breidde de geërfde landgoederen uit met incidentele aankopen (1772: Životice, verbonden aan het landgoed Lnář). Op het landgoed Lnář bracht hij de visteelt tot bloei, terwijl hij in Lysá nad Labem te maken kreeg met de gevolgen van oorlogen en opstanden van onderdanen. In 1790 kocht hij de landgoederen van het opgeheven klooster in Svaté, Jan pod Skala, en richtte in de kloostergebouwen een textielfabriek op. Tegelijkertijd verwierf hij ook het bezit van het afgeschafte Servietenklooster in Konojedy, dat door zijn vader was gesticht. Net als zijn vader was hij ook beschermheer van de katholieke kerk en in 1765 liet hij de kerk in Kadovo herbouwen op het landgoed Lnář, en in 1775-1778 de kerk van St. Bartholomeus in Kostomlaty nad Labem. In 1783 en 1790 werden beide gebouwen van het familiepaleis in Praag herbouwd. In de tweede helft van de 18e eeuw werd ook het kasteel in Lysá nad Labem herbouwd. Architect Antonín Haffenecker voerde de aanpassingen uit aan kerkelijke en wereldlijke gebouwen op de landgoederen van Jan Kristián.

Het Swéerts-Sporck paleis in Praag (1694-1699), gerenoveerd 1783⁴

Hij trouwde twee keer en door beide huwelijken raakte hij verwant aan de oude Tsjechische adel.

Hij trouwde voor het eerst in Lnáry in 1752 met Maria Barbora uit Bubno a Litic (1731–1764). Uit het eerste huwelijk kwamen twee zonen, Filip Jan (1753–1809) en Josef František de Paula (1756–1823), die bij de overheid werkten en om financiële redenen begin 19e eeuw begonnen met de verkoop van familiebezit. De dochter van Marie Barbora (1760–1834), getrouwd met generaal Andreas O'Reilly (1742–1832), erfde Nový Berštejn en Vidim met Kokořín.

Hij ging in Praag een tweede huwelijk aan met gravin Maria Terezia Kounicová (1742–1787).

Grafsteen in Bad Ischl (Opper-Oostenrijk) van een nazaat.

⁴ Wikipedia: [https://de.wikipedia.org/wiki/Sporck_\(Adelgeschlecht\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Sporck_(Adelgeschlecht))

Genealogie Hospes/Wert/de Weert/Sweerts Brussel, gevolgd door de vermeldingen Sweerts Hoegaarden.

De genealogie Sweerts Brussel:

1. Henricus Hospes of Wert, schepen van Brussel (1223)

1a. Willem (**zie 2**)

1b. Gerardus/Geroius, schepen (1247-59), (+ vóór 1260)

2a1. Basilia, meesteres infirmerie *Begijnhof van de Wijngaard* (1270)

2. Willem, schepen 1234, 1241-42 (+ vóór 1268)

2a. Henricus/Henrick, schepen 1261-1275, x Margarita NN. (weduwe in 1298)

2a1. Andreas de Liniaco Sancti Quintini (= *Lennik*)

2a2. Willem x Ida t'Serclaes (misschien)

2b. Yda

2c. Johannes/Jan Werdt, schepen 1266, 1268, 1271, 1281; was ridder

x dochter van Geertruid Scalie

xx Elisabeth NN.

2c1. Johanna Catharina x Jan Labus

2c2. Elisabeth Sweerts

2d. Gilles (**zie 3**)⁵

3. Gillis de Weert

3a. Amelrijck

3a1. Elisabeth (na 1356 niet meer vermeld)

3b. Elisabeth (+ 1373)

3c. Gillis x Aleyt NN. (weduwe in 1353)

3c1. Gillis x Willemyne de Hertoghe

3c2. Jan x vóór 1351 Maria van Gheete, dochter van Jan en Elisabeth de Portere

3d. Heylwige (+ 1373) x vanaf 1325 Vranck Swaef en zijn weduwe in 1361

3e. Jan, schepen 1334 en 1335; procurator *Register Sweerts* (1355)

x waarschijnlijk Yda Coels, dochter van Gillis en Margriete van Coudenberg

twee natuurlijke kinderen:

3e1. Jan

3e2. Catharina

3f. Willem (**zie 4**)

4. Willem de Weert (+ vóór april 1362), schepen in 1336

x NN. Uselens

xx Margarita 's Papen, dochter van Vranck en Heylwige van Sint-Goericx

4a. Jan (vermeld tot 1390, opgenomen in *Register Sweerts* (1376)

x Elisabeth t'Servranckx, dochter van Ingelbert

4b. Willem, opgenomen in *Register Sweerts* (1376)

---

⁵ Andere tak uit de 13de eeuw:

Amelricus Hospes (+ vóór 1250)

a. een dochter, echtgenote van Leonius Wert/Hospes, schepen 1237-1246

b. Godefridus, schepen 1250, 1259?, schepen van Ukkel 1251-53; ridder ook als hij dezelfde is als de vader van Ida x Michiel de Leeuw

x Elisabeth t'Serjacobs, genaamd van der Poele, weduwe van Everaert de Pape
alias Wassart genaamd Cunne

Willem had een natuurlijke zoon van Geertruid Evere:

4b1.Vranck/Francon

x Elisabeth, natuurlijke dochter van Bartholomeus de Goutsmet

xx Tays Elisabeth, d. Godevaert Taye en Lysbeth van Jette; weduwe van
Arnold van Halle

xxx Uselens Catharina, d. Robert en Margarita 's Fos

4b1a.Bartholomeus

x Anna van Namen, dochter van goudsmid Jan en Elisabeth 's Mols;
weduwe Daniel de Keyser

xx (misschien) Elisabeth Aelbrechts, genaamd de Borsere

4b1b.Margriete (niet meer vermeld na 1403)

4c.Heylwige

x Jan van Sint-Goericx, zoon van Jan en Margarita van Mons

xx Jan van der Thommen (+ vóór 1384)

4d.Gillis (**zie 5**)

5.Gillis de Weert, schepen vanaf 1382, en dan in 1387, 1395, 1403, 1415;
stadsontvanger 1405; was 'acht' van de lakenmakersgilde (1378)

x Maria Boets, d. Ingelbert Boete

xx Marie Pipenpoy, d. Giselbert en Marie Swaeffs

5a.Margarita (+ vóór 1420) x Jan van der Borch, zoon van Gillis

5b.Gillis (vermeld tot 1444), schepen in 1425 en 1432

x Margarita de Hertoghe, dochter van Jan, goudsmid/bankier en Lysbeth van
Grimbergen

had een bastaarddochter van Nychasia 's Blauwers

5b1.Catharina, in extremis erkend door haar ouders

x Willem van Wachelgem

xx Gillis de Feyter

xxx Jan van Coensborch

5c.Jan, in de samenzwering tegen hertog Jan IV werd hij na de overwinning van
Philips van Saint-Pol gevangen genomen en overleed hij op een ellendige manier

x Elisabeth de Hertoghe, zus van de vrouw van zijn broer

**Met Gillis en Jan de Weert overleden de laatste rechtstreekse mannelijke en
wettelijke afstammelingen in directe lijn van de familie.**

**Maar andere 'de Weert' zijn te Brussel aan het opkomen: de twee zonen van Gérelin
en Catharina Vernijden.**

**Het feit dat Gillis de Weert (5b) en Bartholomeus de Weert (4b1a) aan één van de
zonen van Gérelin belangrijke bezittingen hebben opgedragen, is misschien een
aanduiding dat dat zij hem als een verwant beschouwden en natuurlijke erfgenaam
van de naam.**

**Wij zouden ons kunnen inbeelden dat Gérelin, natuurlijke zoon van Jan, Jan de
Weert (3e) als vader kan gehad hebben**

Maar hoe dan ook zijn het speculaties.

Tweede tak

6.Gheerem/Gérelin de Weert (+ vóór 1418), brouwer te Brussel

x Catherine Vernijden/Vernijen (+ vóór 1458)

6a.Catharina

x Jan van Vildere (+ vóór 1445)

xx Jan van Zuenen (+ vóór 1458)

6a1.Catharina van Zuenen x Mr Willem van der Hert, waarvan nakomelingen

6b.Jan (**zie 7**)

6c.Gillis, handschoenenmaker (+ vóór/in 1480)

x Joanna Moelepas (+ vóór/in 1480)

had een natuurlijke dochter met Margarita van Fayt

6c1.Catharina

x Peeter Hals, gezegd van Os, waarvan nakomelingen

xx Jan Segers, waarvan nakomelingen

6d.Willem (°1415), brouwer

x Maria 's Princen

xx Margriete Scheversteen, was in 1482 weduwe

6d1.Catharina

x Willem van Kerrebeke

xx Jacob Crabbe (+ 1527), begraven in de kerk van O.-L.-V.- van de Zavel

6d1a.Elisabeth Crabbe x Andries Wijtinck alias van Wesele of

Andreas Vesalius, de beroemde dokter van de keizer

6d1b.NN.

7.Jan de Weert (+ ca. 1480), bankier; verwierf een aanzienlijke rijkdom; werd 'acht' van de lakenmakersgilde, raadgever en ontvanger van de stad

x Lysbeth 's Costers

hij kocht aanzienlijk onroerend goed van Gillis de Weert, de laatste van de oude stam Sweerts en van Bartholomeus de Weert, zoon van Vranck

7a.Roelant (**zie 8**)

7b.Wéry (jong overleden)

7c.Elisabeth, was weduwe in 1512, de kinderen van broer Roelant erfden haar bezit

x Jan de Butter, gezegd Haecman

8.Roelant I de Weert (+ 15.12.1510), studie rechten aan de Leuvense Universiteit; bankier, thesaurier van de stad, schepen (1506); opgenomen in het *Register Sweerts* (1498)

x Joanna Catharina ts'Walschen, dochter van Everaert de Walsche en Lysbeth Wijchmans

na het overlijden van Jan van Coensborch, weduwnaar van Catharina de Weert, laatste vertegenwoordigster van de oude stam, verwierf hij pachthof en molen *ter Cammen* (Laken), waar Jan van Coensborch ook een kasteel had laten bouwen

8a.Peeter (°1477) (**zie 9**)

8b.Jan (1479-vóór 1535) x Margriete van den Driele

Deze familie woonde te Antwerpen

8b1.Claes (+ 1544)

8b1a.Henneken
 8b2.Roelant
     8b2a.Henrick (waarschijnlijk)
 8b3.Jan
 8b4.Godevaert
 8b5.Lysbeth of Isabelle x Jacob de Pape (+ vóór 1544), weduwe, twee zonen
 8b6.Pieternelle x Peeter Herren, handelaar te Antwerpen in 1544
 8c.Roelant (°1479/1480) (**zie 9bis**)
 8d.Lodewijk, vanaf 1520 bewaarder van de keizerlijke en koninklijke kroonjuwelen van Karel V; **woonde in Spanje**; zijn bezittingen werden verdeeld onder broers en zus (1539)
 8e.Marie, had kinderen bij haar eerste echtgenoot
 x Sint-Goedele 21.01.1491 Mr Philippe le Sauvage, alias de Wilde, auditeur bij de Rekenkamer van Brabant
 xx Lybrecht de Velle
9.Peeter de Weert (1477-09.05.1550), opgenomen in het *Register Sweerts* (1504), schepen in 1513, 1528 en 1542; ontvanger van de infirmerie van het Begijnhof; meier van het cijnshof van Linkebeek
 x Sint-Goedele 26.06.1497 Geertruid d'Oudegodt/Dougods, dochter van Jan en Geertruid van Thienwinckel
 xx Sint-Goedele 19.06.1520 Catharina van de Voorde, d. Symon en Margriete Wijngaerts
 xxx Johanna Bourgeois, d. Charles en Margriete van den Abeele
     9a.Roelant (**zie 10**)
     9b.Frans (+ vóór 1573), ontvanger van de markiezin van Bergen-op-Zoom
     x Joanna Barbara van der Straeten
         9b1.Peeter
         9b2.Barbara, begijn te Brussel, enige erfgename van haar vader
     9c.Willem, vertrok uit de Nederlanden in was in 1537 overleden
     9d.Catharina
     x Sint-Goedele 28.10.1521 Magister Jan Boot, secretaris van de Raad van Brabant
         9d1.Jerom, volgde zijn vader op
     9e.Lysbeth (+ vóór 1548) x Jan van Peborch
     9f.Marie, overleed jong
     9g.Christina, overleed jong
     9h.Margarita
     x Jan Pletinck (+ vóór 1560), genaamd van Lumay, weduwnaar van Catharina le Fébure
     xx Jonker Ingelbert van Ophem (+ vóór 1575), schepen
         9h1.Nicolas Pletinck
         9h2.Elisabeth Pletinck x Frédéric de Bourgogne-Herlaer, meier van Vilvoorde, weduwnaar van zijn tante Anna Sweerts
         + Drie dochters uit het tweede huwelijk
     9i.Maximiliana (+ Brussel 08.02.1599) x Jan Dougod (+ Brussel 09.03.1591), waarvan nakomelingen
     9j.Marie, later Anne genoemd,
     was de eerste echtgenote van Frédéric de Bourgogne-Herlaer (*zie 9h2*)

9k.Geertruid, overleed jong

9l.Henrick, overleed jong

9m.Alexandre, overleed jong

9n.Joanna

x Jan Berckman (+ vóór 1563)

xx Magister Sybrecht van Berlicum, forestier van Brabant en dan greffier van de schepenbank van Ukkel

de drie laatsten zijn uit het derde huwelijk

9o. Libert, wettige zoon van Peeter en Joanna Bourgeois, *wat betwijfeld wordt door Houwaert, die meent dat hij een bastaard is van Peeter met Joanna de Maily*

10.Roelant II de Weert (+ Brussel 29.09.1576), ingeschreven aan de Leuvense universiteit in 1521; in 1535 belastingontvanger voor de keizer; ingeschreven in het *register Sweerts* in 1535; schepen in 1558

x 1535 Joanna Anthonyne van Appelteren, d. Jan en Johanna Bakeleers

10a.Peeter, volgde het leger en was commissaris van de bevoorrading

x Barbara Schilders (Breda)

10a1.Heer en Magister Christophorus (+ 1659, 63 jaar oud), licentiaat in de rechten en advocaat bij de Raad van Brabant; kreeg een studiebeurs van het *Register Sweerts*; opgenomen in het register 1626/1627; gildedecken in 1632; schepen in de schepenbank van Rode-Alseberg; ongehuwd

10a2.Maria, overleden zonder nakomelingen

10a3.Anna, overleden zonder nakomelingen

10b.Frans (+ vóór 1593), meier van St.-Pieters-Leeuw (1580)

x Elisabeth Bricquegny

10b1.Martinus

10b2.Anna

x Dierick van der Stockt

xx Kapellekerk 20.08.1627 Jonker Jacques Sanglier

10c.Joanna Anna x Lucas Hujoel en misschien xx Magister Cornelis van Eyck

10d.Joanna Democrita x Charles de Bailly, commissaris bevoorrading leger

10d1.Margarita Bailly x 12.08.1596 Balthazar Tacx, nakomelingen

10e.Anthonyne x Matheeus Hujoel (+ vóór 1586), nakomelingen

Sweerts, de Weert Magnus⁶ (zie volgende pagina)

Magnus de Weert werd opgenomen in het register Sweerts op 13 juni 1556⁷. Hij was schepen van de stad Brussel in 1587 en hij was ook enige tijd thesaurier van de stad. Op 30 september 1556 trouwde hij in de Kapellekerk met Catharina van Wachelgem, dochter van haar 'ontaaarde' vader, de secretaris van de stad Henrick van Wachelgem en Machtildis Pipenpoy. Hij overleed vóór 26 juni 1596, de dag waarop zijn bezittingen werden verdeeld tussen zijn twee dochters:

1.Joanna x Sint-Goedele-Brussel 30.09.1586 Magister Willem Goethals, secretaris van de stad Brussel. In 1620 was zij weduwe met kinderen van Willem.

⁶ Généalogie des familles inscrites au lignage Sweerts en 1376, -Brabantica V, 2de deel, Genealogicum Belgicum, Brussel, 1960, p. 375-405

⁷ Voor zijn zegel zie De Raadt, IV, 217: un écu 'parti-émanché brisé en coeur d'une étoile'

2. *Magdalena (Kappellekerk-Brussel 28.07.1569)⁸ x ca. 1604 Magister Renthiers Nicolaes⁹, doctor in de geneeskunde; beiden zijn se begraven bij de minderbroeders te Brussel en ze lieten één dochter na:*

Renthiers Marie x de Pape Jan-Baptist, ontvanger te Brussel

9bis. Roelant III de Weert (Brussel 1479/1480), jongste zoon van Roelant I (zie 8) x Sint-Goedele 1498 Johanna van den Heester, alias Heestermans, dochter van Anthonijs en Cornelia van Bullestraeten

Zijn echtgenote overleeft haar man en zal een tweede huwelijk aangaan met Magister Henrick van Wachelgem, secretaris van de stad Brussel.

Zij kregen dertien kinderen, waarvan er verschillende kloosterling werden

1 Philips (Brussel 1512-Boortmeerbeek/begraven 17.03.1568)

x ts'Rijcken Magdalena

1a.Jooris of Georges (+ 08.05.1607)¹⁰ x Anna Suys, zonder nakomelingen

1b.Joanna, begijn

1c.Anna x Jonker Jan van der Borch, geen nakomelingen; zij stichtte twee studiebeurzen

2 Lowies, werd kloosterling in het Rood Klooster

3 Symon overleed jong zonder nakomelingen

4 Roelant IV, Jonker en Magister, Licentiaat in de Rechten, had eveneens geen nakomelingen

5 Jan, waarvan we geen gegevens meer hebben na 1549

6 Magnus (zie kader hierboven)

7 Michiel, geprofest bij de kartuizers te Leuven in 1549

8 Johanna x 27.04.1537 Jan van Leeuwe, procureur bij de Raad va Brabant

9 Kathelijne, religieuze in het klooster *Barberendaal* te Tienen in 1549

Lysbeth, met haar jongere zuster religieuze in de abdij van Herckenrode

10 Franciska, religieuze in de abdij van Herckenrode

11 Cornelia x van Weldam Niclaes (+ 29.11.1579), advocaat (1571, 1574) en daarna auditeur bij de Raad van Brabant; geen nakomelingen

12 Juliana (Brussel 1529-18.09.1582) x Pastenaken Augustijn en xx Matens Willem

Dankzij volgehouden archiefwerk vond dokter Gilbert Vandenbempt al volgende vermeldingen van de familie SWEERTS uit de 7 geslachten van Brussel in de oude schepengriffies van Hoegaarden.

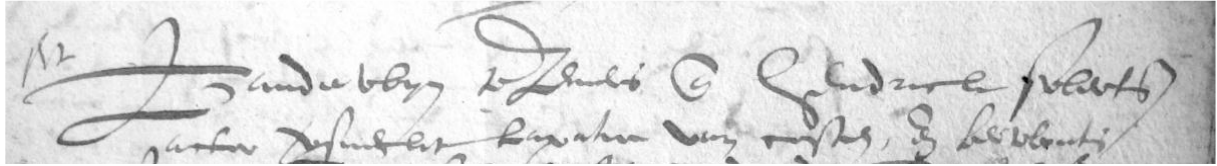
⁸ Als peter en meter kreeg zij Heer Eustachius Pipenpoy en Magdalena ts'Riken, de weduwe van Philippe de Weert, Heer van Boortmeerbeek

⁹ 'd'or, à la fasce de gueules accompagnée en chef de trois merlettes de sable et en pointe de trois trèfles de sinople.'

¹⁰ Zie in de website Home < Geschiedenis door de jaren heen < Sweerts Boortmeerbeek.

De oudste vermeldingen van de familie Sweerts te Hoegaarden vonden we in de rollen van 1587 – 1589¹¹ ; er worden twee Sweertsen vermeld :

1. HENDRICK SWERTS :

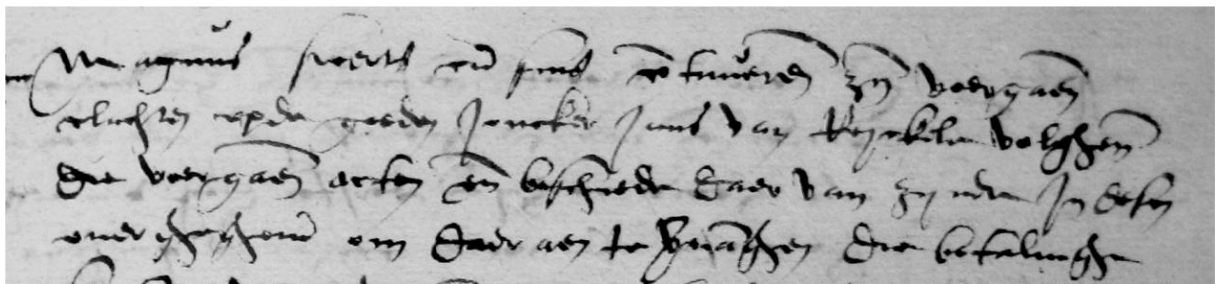

Baudeweyjn .... & Hendrick Swert

Deze Hendrick Sweerts kan de voorvader zijn van Hendrick Sweerts die later trouwde met Antoinette van Goidsenhoven¹² .

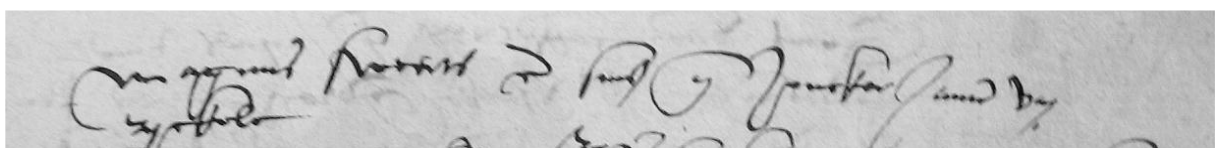
2. MAGNUS SWERTS :

In de rollen van Hoegaarden anno 1588 verschijnt Magnus Sweerts

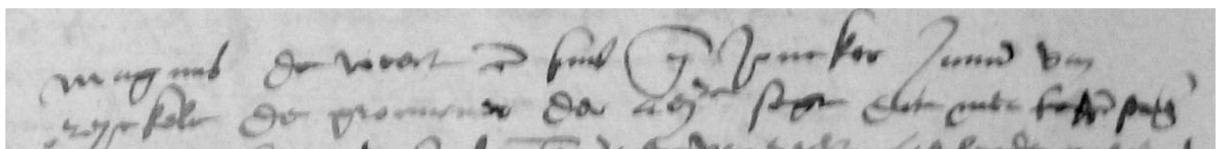

Magnus Swerts cum suis .....

claegen op de goede(re)n Joncker Jans Van Rijckle volghens
die voorgaen(de) acten en bescheiden .....

Magnus Sweerts cum suis en(de) Joncker Janne Van Rijckele

¹¹ Rijksarchief Leuven, Schepengriffies arr. Leuven, Hoegaarden, Rollen, boek 1033.

¹² VANDENBEMPT G., De stamboom Sweerts herschreven, aanvullingen bij de stamreeks van Servaes Sweerts, stamvader van de V geslachten van Hoegaarden. Zie vorige nummers van Familieschoon.

Magnus de Weert cum suis en(de) Joncker Janne van Reycke....

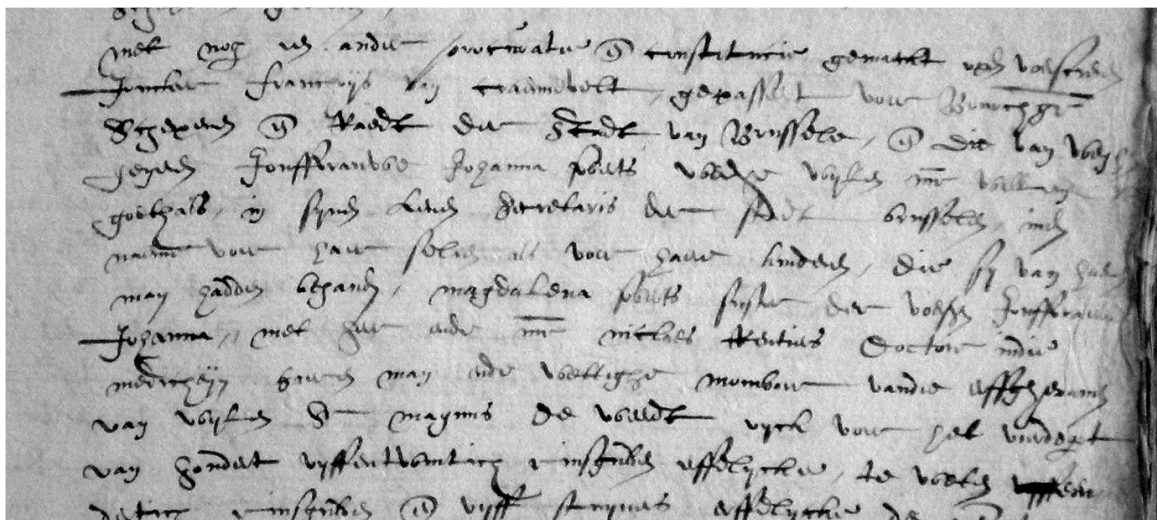
Magnus¹³ Sweerts werd vermeld als SWEERTS maar ook als SWERTS of DE WEERT.

Wie deze Magnus Sweerts was, werd pas duidelijk na het vinden van een andere akte dd. 19 september 1611 in het schepenarchief van Hoegaarden¹⁴.

Een partiële transcriptie van deze akte :

Copije

Voor schepenen naerbeschreven is personelijcke gecompareert Joncker François Van Craenvelt als wesende geconstitueert van **Joncker Jan Vander Borch, Heer van Meerseycke ende Jouffrauwe Anna SWERTS** sijne wettige huijsvrauwe van in hunne naeme op te draeghen ende te transporteren het vierde paert van hondert ende vijftwintig Rijns guldens erfelijcke rente, te weten eenendertich ríngulden ende vijff stuivers erfelijck bepandt ende gehypoticeert op seckere winhoff met die landen, bempden ende alle andere goederen ende gronden van erffe.... gelegen tot **Rommerson** onder Hougarden .....

Met nog een ander procuratie ende constitutie gemaect ... voirschreven Joncker Francijs van Craenevelt gepasseert voor Bourgm(eeste)r, schepenen ende Raedt der stadt van Brussel ende die van wegens gegeven **Jouffrauwe Johanna SWERTS weduwe wijlen Mr Willem Goethals in sijnen leven secretaris der stadt Brussel**, met

¹³ Magnus betekent " groot". Een eigenaardige voornaam.!

¹⁴ Rijksarchief Leuven, Schepengriffies arr. Leuven, Hoegaarden, Wettelijke passeringen, boek 972, fol 60 en volgende.

naeme voor haere selven als voor haere kinderen, die sij van haere man hadden behouden, **Magdalena SWERTS** suster der voorschreven Jouffrauwe Johanna met heer ende **mr. Niclaes Rentiers Doctor inde medicijnen haeren man** ende wettige momboir van die **erfgenaemen van wijlen Sr. Magnus DE WEERDT** oijck voor het vierde p(ae)rt van hondert vijffentwintich rinsguldens erffelijcke te weeten vijfendertich rinsguldens ende vijff stuyvers erffelijck ..... gehypoticeert staende op de voorschreven panden toebehoorende Jan van Rijckel gelegen onder Hougarden ende ....
....Afflijficheijt van Sr. Magnus Sweerts hunnen vader wesende ...

Bespreking :

Na de dood van **Sr. Magnus Sweerts** (Swerts of De Weerdt) verkochten 2 van zijn dochters, **Johanna Sweerts**, weduwe van Willem Goethals, en **Magdalena Sweerts**, echtgenote van doctor Niclaes Rentiers, een erfelijke rente die de familie Sweerts bezat op goederen van Jonker Jan van Rijckel te Hoegaarden (Rommersom).

Ook **Anna Sweerts**, echtgenote van Jonker Jan Van der Borch, verkocht haar vierde deel van een erfelijke rente op panden gelegen onder Hoegaarden.

Ze verkochten elk hun **4e** deel van een erfelijke rente aan “*het Collegie van de Societeit van Jesus*” binnen Leuven. Wie het laatste 4e deel bezat, is niet geweten¹⁵.

Magnus Sweerts en de andere Sweertsen kunnen we plaatsen in de stamboom SWEERTS die reeds gepubliceerd werd in Brabantica en we gedeeltelijk overnamen (zie [hoger pagina's 13 en 14](#))

Deze Sweertsen behoorden tot de 7 geslachten van Brussel als lid van het “Sweerts” geslacht !

Of er een verband bestaat tussen de Brusselse Sweertsen en de Hoegaardse Sweertsen blijft wel nog steeds een open vraag !

---

¹⁵ Verder onderzoek is nog aangewezen !

Om samen te vatten volgend overzicht:

Magnus Swerts en erfgenamen *op de goederen van* Jonker Jans van Rijckle (1587)

Magnus de Weert en erfgenamen en Jonker Janne van Reyckele (1589)

Jonker Jan Vander Borcht, heer van Meersycke x Juf. Anna Swerts ;

Juf. Johanna Swerts, weduwe Mr. Willem Goethals, secretaris van de stad Brussel;

Magdalena Swerts, zuster voorgaande x Mr. Niclaes Rentiers, doctor in de medicijnen en
mombaar van de erfgenamen van wijlen Sr. Magnus De Weerd (19.09.1611)

Magnus¹⁶ (+ vóór 26/06/1596) werd opgenomen in het 'Geslacht Sweerts' (1556); was
schepen (1587)

1. Joanna x Sint-Goedele 30/09/1586 Mr. Willem Goethals, stadssecretaris (+
1620), heeft nakomelingen

2. Magdalena (Kapellekerk 28/07/1569)¹⁷ x 1604 (?) , Mr. Nicolaes Renthiers¹⁸,
doctor in de geneeskunde, hadden één dochter;

Philips de Weert (1512-1568) werd kamerheer, secretaris en raadsman van de Luikse
prinsbisschop Georges van Oostenrijk circa 1545-1553; opgenomen in het 'Geslacht
Sweerts' (1554)

x Juf. Magdalena ts'Rijcken, dochter van Joos de Rijcke, heer van Boortmeerbeek

Hij werd heer van Boortmeerbeek in opvolging van zijn schoonvader in 1560

1. Jooris of Georges (+ 08/05/1607) volgde zijn vader op; ingeschreven in het
'Geslacht Sweerts' (1573); werd calvinist en magistraat in Mechelen waardoor hij
geen schepen van Brussel kon worden; geen nakomelingen.

2. Joanna, begijn (1592)

3. Anna (+ 21/10/1625), volgde haar broer op in de heerlijkheid Boortmeerbeek
(1617)

x Jonker Jan van der Borcht, heer van Moerseycke (+ 1610); kinderloos; stichtte
twee studiebeurzen voor haar familieleden zowel langs vaders- als langs
moederskant.

¹⁶ De zesde van 13 kinderen (zie hoger)

¹⁷ Haar meter was de weduwe van Philippe de Weert, heer van Boortmeerbeek.

¹⁸ D'or, à la fasce de gueules accompagnée en chef de **trois merlettes de sable et en pointe de
trois trèfles de sinople**. Merels en klavers !!!

Wie was Joncker Jans Van Rijckle/Janne Van Rijckele/Jan van Ryckel? (zie p. 15-16)

Alphonse Wauters in zijn '*Géographie et histoire des communes belges, Canton de Tirlemont, Oorbeek*', Brussel, 1875, p. 160-171 schrijft dat het dorp Oorbeek in het begin bijna helemaal in bezit was van een familie 'van Oorbeek/d'Orbaica. Deze familie deed al vóór 1156 een aanzienlijke schenking aan de abdij van Vlierbeek.

Zo had de abdij van Vlierbeek in de eerste helft van de 12^e eeuw aanzienlijke goederen in Oorbeek en had ze ook het patronaat over de kerk (alternerend met de deken van St.-Germanus-Tienen). Vlierbeek bezat 39 bunder die ook verspreid lagen over Hoksem en Hauthem. De Luikse bisschop bevestigde al de goederen gelegen in Scora (Schoor) en Hugardesrode in 1156.

En de laatste erfgename van de familie, Catharina van Orbeecke (+ 1475), trouwde met ridder **Gerard van Rijckel** uit het Land van Luik. Hij sneuvelde in 1466 in de omgeving van Parijs.

Zijn zoon Adriaan van Rijckel overleed in 1525 en was getrouwd met Marie Cans. Het koppel had een zoon Gerard en twee dochters. Gerard overleed in 1569 in Zoutleeuw.

In 1599 erfde een andere Adriaan van Rijckel cijnsgoederen onder Hoksem (Kumtich? en niet Hoegaarden zoals vermeld door Wauters) van de abdij van Kornelimünster.

Jan van Rijckel erfde de cijnsgoederen onder Hoksem van zijn vader Adriaan op 18 april 1607; en liet ze na aan zijn zoon Paul op 30 december 1617. Deze Paul verwierf de titel van ridder en liet het kasteel van Oorbeek heropbouwen en verwierf de hoge, middele en lage justitie over het dorp en zijn afhankelijkheden (14.08.1626). Paul huwde Antoinette van Houthem; hun zoon en erfgenaam (*1615) erfde Oorbeek, de cijnsgoederen onder Hoksem, enz. en trouwde met Agnes van Oyenbrugge van Duras.

De kleinzoon van Jan van Rijckel trouwde met de dochter van de heer van Bullekom.

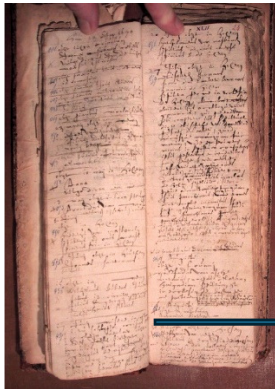
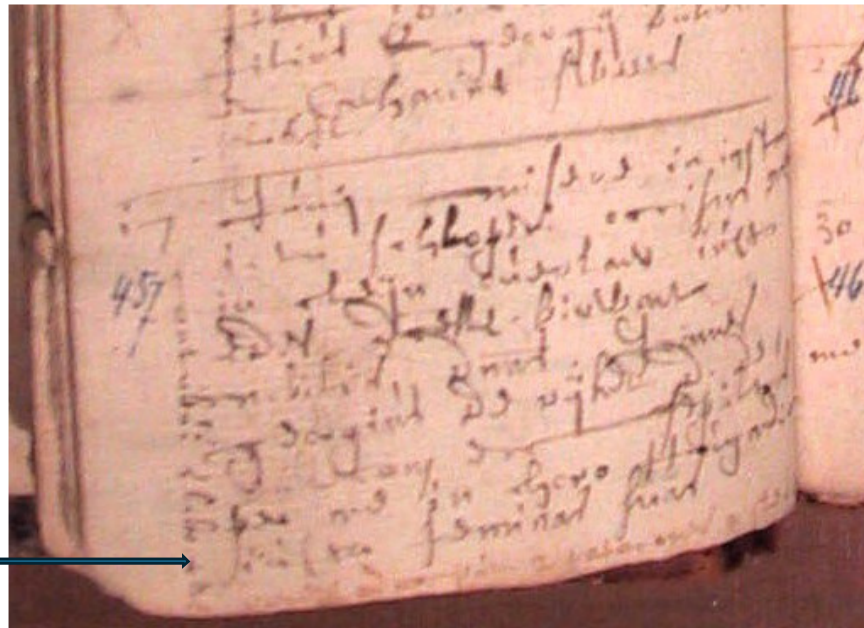
Paul-François van Rijckel trouwde met de erfgename van een andere tak van de familie. Namelijk met Marie-Catherine van Rijckel, dochter van Messire Joannes-Georgius van Rijckel, heer van Bullekom en Marie Blankart.

Van Rijckel Joannes Georgius, heer van Bullekom is vermoord in Klein Overlaar op 17 juni 1670; zijn echtgenote was al overleden in Bullecom en begraven in de kerk in Hoegaarden: 26.09.1664, nobele dame Maria... echtgenote van Joannes Georgius de Rijckel; begraven in het groot koor ...¹⁹

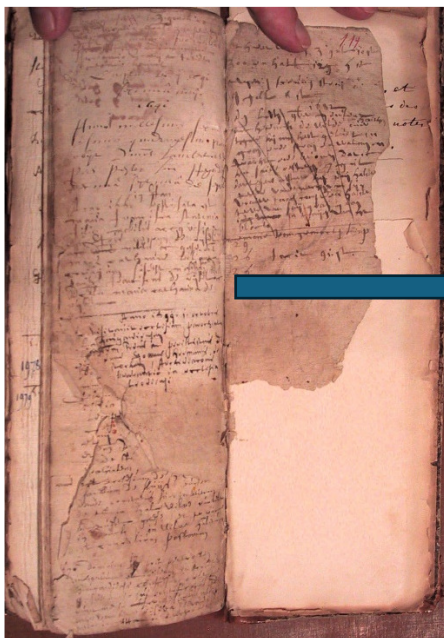
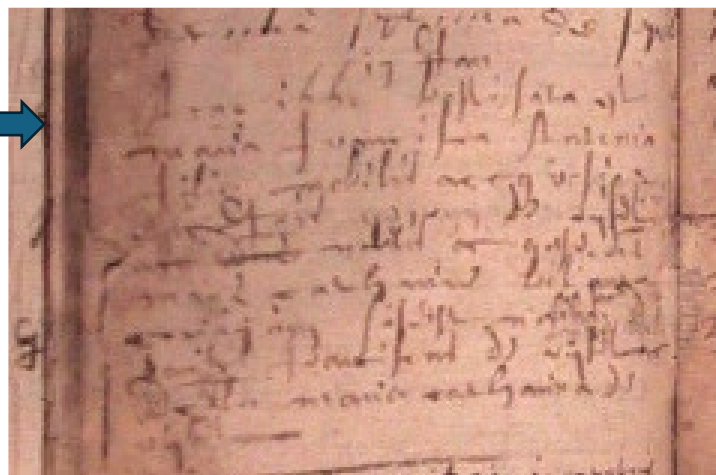
Overleden in Oorbeek en er begraven in de kerk: 1715 prenobilis Dominus Joannes Carolus Baro de Rijkel toparcha d'Oorbeek sepultus in magno choro infra lapidem

---

¹⁹*26 sept 1664 obijt in Bullecom nobilis ac hrosa (=honorosa) Dna Maria Catharina Bilaut uxor hrosi (=honorosi) dmi Jois Georgii de Rijkel per me pastorem sepulta in summo choro cum fastu arm(orum) (PRHoeg, Overlijdens, p. 11v., nr. 183)

17 juni (1670) misere in ... ictu ... **occisus est in cleijn overlaer** iuxta aedes **Dcella Birwart annobilis**, Dnus Joannes Georgius **De Rijkel d. de Bullecom** sepultus est per me in choro hougardiensis **iuxta feminas suas**, recepi ad computus x patacones 4 flo(reno)s (**Overlijdensregister Parochie Hoegaarden, p. 23v., nr. 457**)

p. 118v. Overlijdensregister Parochie Hoegaarden

17.01.1661 doop van Maria Francisca Antonia, dochter van de edele heer (nobilis magistri) Jean De Rijckel en ... peter is Heer Franciscus De Rijckel en meter Domicella Maria Catharina de Rijckel